

תקנות הארכיונים (עיון בחומר ארכיוני המופקד בגנזך), התש"ע - 2010

בתוקף הסמכות לפי סעיפים 10, 11, ו-18 לחוק הארכיונים, התשט"ו-1955¹ (להלן- החוק), שהועברה אלי², ולאחר התייעצות במועצת הארכיונים העליונה, אני מתקין תקנות אלה:

- הגדרות**
1. "העתק" - לרבות העתק הנוצר בדרך של צילום, סריקה ממוחשבת או בהליך טכנולוגי אחר;
- "חומר ארכיוני" - כהגדרתו בסעיף 1 לחוק;
- "חומר מוגבל" - חומר ארכיוני שזכות העיון בו הוגבלה כאמור בתקנה 8 ובתוספת הראשונה;
- "חשיפה" - שחרור מהגבלה של חומר מוגבל, לאחר בדיקתו;
- "מבקש" - מי שמבקש חשיפה של חומר מוגבל לפני תום תקופת ההגבלה הנקובה בתוספת הראשונה, ואשר אינו נציג;
- "מפקיד" - מוסד ממוסדות המדינה או רשות מקומית שהפקיד בגנזך חומר ארכיוני;
- "נציג" - מי שהמפקיד מינה לעיין בחומר מוגבל לצורך מילוי תפקידו של המפקיד;
- "בדיקה" - בחינת חומר ארכיוני מוגבל על ידי המפקיד או מי שהוסמך לכך על ידו, כדי לאפשר את עיון הקהל בו;
2. **סדרי בקשה לעיון בחומר ארכיוני**
- הרוצה לעיין בחומר ארכיוני (להלן- חומר) המופקד בגנזך, יגיש לגנזך בקשה בכתב חתומה על ידו, ויפרט בה את פרטי החומר המבוקש לעיון.
3. **מקום העיון בחומר ארכיוני**
- א. כל אדם רשאי לעיין בחומר בגנזך, בשעות העבודה הנהוגות בו.
4. **שמירה על החומר הארכיוני**
- המעיין בחומר המופקד בגנזך-
- (1) לא יגרום פגיעה כלשהי בחומר;

¹ ס"ח התשט"ו, עמ' 14.

² י"פ התשט"ו, עמ' 639.

- (2) לא ישנה את סדר החומר ;
- (3) לא ירשום או ימחק דבר בחומר, לרבות על גבי אמצעי החיפוש המתייחסים אליו והתיקים בהם הוא שמור ;
- (4) לא יכניס לתוך תיק של חומר כל דבר אחר או נוסף שלא היה בו ;
- (5) לא יוציא את החומר מרשות הגנזך ולא יוציא מתוך החומר כל חלק ממנו.

5. סדרים מיוחדים .א. הגנו רשאי לקבוע סדרי עיון מיוחדים לגבי חומר אשר העיון בו עשוי לגרום נזק לחומר.

ב. במקום החומר המקורי רשאי הגנו להעמיד העתק מן החומר לעיון הקהל, בגנזך או בכל מקום אחר, אם ראה צורך בכך.

6. דחיית מועד העיון .הגנו רשאי לדחות את מועד העיון בחומר במקרים אלה :

- (1) החומר נמסר אותה שעה לעיונם של אחרים ;
- (2) אין גישה לחומר מסיבות טכניות, לרבות מן הטעם שהחומר טרם סודר ונרשם, או מן הטעם שמצבו הפיזי של החומר אינו מאפשר את העמדתו לעיון ;
- (3) החומר דרוש אותה שעה לעבודתו הפנימית של הגנזך או של מפקיד החומר.

7. עיון בתנאים לגבי פרסום והעתקה .א. היה העיון בחומר מותנה בתנאים לגבי השימוש בו, העתקתו, פרסומו, כולו או חלקו, או כל טיפול אחר בו על ידי מעיין, יודיע הגנו למעיין כי החומר הארכיוני נמסר לעיון בכפוף לתנאים ויפרטם.

ב. אין במתן רשות העיון על ידי הגנו לפי תקנה זו כדי לפגוע בזכותו של אדם או כדי לגרוע מחובתו של אדם לפי כל דין אחר.

8. חומר מוגבל וחשיפה .א. חשיפת חומר מוגבל, לפי הסוג שצויין בטור א' לתוספת הראשונה, לעיון הקהל יעשה המפקיד, בהתייעצות עם הגנו, בתום התקופה הנקובה בטור ב' בתוספת הראשונה או בתום תקופת קצרה יותר שעליה יחליט המפקיד בהתייעצות עם הגנו, ביזמתו או על פי בקשת מבקש בהתאם לתקנה 9 ; בכל מקרה לא תהיה חשיפה של חומר מוגבל לעיון הקהל בטרם עבר בדיקה, אף אם התקופה הנקובה בתוספת הראשונה חלפה.

ב. המפקיד לא יחשוף חומר מוגבל אשר בבדיקה שבוצעה בו בטרם חלפה תקופת ההגבלה הקבועה בתוספת הראשונה ביחס אליו, נמצא שהוא אחד מאלה :

(1) חומר מוגבל אשר בחשיפתו יש חשש לפגיעה בבטחון המדינה, ביחסי החוץ שלה, בבטחון הציבור או בבטחונו או בשלמו של אדם;

חומר מוגבל אשר חשיפתו מהווה פגיעה בפרטיות, כמשמעותה (2) בחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן - חוק הגנת הפרטיות), אלא אם כן הגילוי מותר על פי דין.

ג. המפקיד רשאי שלא לחשוף חומר מוגבל אשר בבדיקה שבוצעה בו בטרם חלפה תקופת ההגבלה הקבועה בתוספת הראשונה ביחס אליו, נמצא שהוא אחד מאלה:

חומר מוגבל שהוא סוד מסחרי או סוד מקצועי או שהוא בעל (1) ערך כלכלי שפרסומו עלול לפגוע פגיעה ממשית בערכו, וכן חומר מוגבל הנוגע לעניינים מסחריים או מקצועיים הקשורים לעסקיו של אדם, שגילוי עלול לפגוע פגיעה ממשית באינטרס מקצועי, מסחרי או כלכלי;

חומר מוגבל שיש בגילוי פגיעה בצנעת הפרט של אדם שנפטר (2).

ד. מצא המפקיד כי אין לחשוף חומר מוגבל בהתאם לפיסקה (ב) או החליט שלא לחשוף חומר מוגבל לעיון הקהל בהתאם לפיסקה (ג), ותמה תקופת ההגבלה הקבועה בתוספת הראשונה ביחס לאותו חומר מוגבל יפנה המפקיד לגנו בבקשה שיפעיל את סמכותו לפי סעיף 10(ג) לחוק בנוגע לאותו חומר מוגבל.

ה. מפקיד המפורט בתוספת השניה או לפיה יקבע, בהתייעצות עם הגנו, נוהל מיוחד לחשיפת חומר ארכיוני מסוים, בחלוף 50 שנה; הוראות הנוהל יתייחסו, בין היתר, לסוגי החומר הארכיוני שיחשפו בשים לב לעניין ההיסטורי, המחקרי והציבורי בחומר ובהתחשב בבקשות שיתקבלו בדבר עיון בחומר.

ו. הוראות התקנה לא יחולו על חומר –
(1) חומר מוגבל שפורסם לרבים על פי סמכות כדין או שהועמד לעיון הרבים על פי סמכות כדין.

(2) שהמבקש לעיין בו הוא נציג.

חשיפה על פי בקשת מבקש
9. א. המפקיד, בהתייעצות עם הגנו, רשאי לחשוף חומר מוגבל, שטרם עברה עליו התקופה הנקובה בטור ב' לתוספת הראשונה, על פי בקשת מבקש.

ב. (1) המפקיד יודיע למבקש על ההחלטה בבקשתו בתוך 45 ימים מיום קבלת הבקשה. המפקיד רשאי להאריך את התקופה האמורה, במקרה הצורך, ב-30 ימים נוספים, ובלבד שהודיע על כך למבקש בכתב, ונימק את הצורך בהארכת התקופה.

(2) המפקיד רשאי להאריך את התקופה האמורה בפסקה (1) בהחלטה מנומקת אשר תישלח למבקש תוך התקופה האמורה, אם בשל היקפו או מורכבותו של החומר המוגבל המבוקש יש צורך להאריך את התקופה; ההארכה הנוספת לא תעלה על התקופה המתחייבת מהטעמים האמורים, ובכל מקרה לא תעלה על 60 ימים.

(3) החליט המפקיד להעמיד את החומר המוגבל לעיון, תבוצע ההחלטה תוך זמן סביר בנסיבות הענין אך לא יאוחר מ-15 ימים, אלא אם קבע המפקיד כי יש לבצע את ההחלטה במועד מאוחר יותר, מטעמים מיוחדים.

ג. (1) חומר שהועמד לעיונו של מבקש לפי הוראות תקנת משנה (א) יהיה חשוף לעיון הקהל.

(2) על אף האמור, הועמד חומר לעיונו של מבקש לפי תקנת משנה (ד), לא יהיה בכך בלבד כדי לחייב העמדתו לעיון הקהל.

ד. המפקיד, בהתייעצות עם הגנז, רשאי לבצע חשיפה ולהעמיד לעיון מבקש חומר ארכיוני ומסמכים אישיים על אודות עצמו, אשר חשיפתם לציבור מהווה פגיעה בפרטיות, כמשמעותה בחוק הגנת הפרטיות; כמו כן, המפקיד, בהתייעצות עם הגנז, רשאי לבצע חשיפה ולהעמיד לעיון מבקש חומר ארכיוני ומסמכים אישיים של בן משפחתו שנפטר, אשר יש בחשיפתם לציבור פגיעה בצינעת הפרט של אדם שנפטר, ובלבד שהחומר לא ייחשף לעיון המבקש לשם פרסומו ברבים; בפסקה זו "בן משפחה" – בן זוג, צאצא, הורה או אח.

ה. (1) במסגרת בחינת בקשת מבקש לעיין בחומר מוגבל, כאמור בתקנת משנה (א) ישקול המפקיד, בין היתר, את השיקולים הבאים:

א. העניין ההיסטורי, המחקרי והציבורי בחומר שחשיפתו התבקשה או עניינו האישי של המבקש בחומר זה;
ב. משך הזמן שחלף ממועד יצירת החומר, והיחס בין פרק זמן זה לבין תקופת ההגבלה הקבועה לגבי החומר;
ג. היקפו של החומר, מתוך החומר המוגבל שחשיפתו התבקשה, שקיימת מניעה להעמידו לעיון הואיל והוא מהווה חומר מוגבל מן הסוגים המנויים בתקנה 8(ב) או (ג);

(2) . המפקיד רשאי לדחות בקשת מבקש, ככל שהטיפול בה מצריך הקצאת משאבים בלתי סבירה;

(3) החליט המפקיד שלא לחשוף חומר מוגבל שהתבקשה חשיפתו על ידי מבקש, כאמור בתקנה 9(א), וניתן לחשוף את החומר המוגבל, ללא הקצאת משאבים בלתי סבירה או הכבדה ניכרת על פעולתו של המפקיד, תוך השמטת פרטים, תוך עריכת שינויים או תוך התניית תנאים בדבר דרך קבלת החומר המוגבל והשימוש בו, ימסור המפקיד את החומר המוגבל בהשמטות, בשינויים או בתנאים המחויבים, לפי הענין; נעשו השמטות או שינויים כאמור, יציין זאת המפקיד, אלא אם כן אין לגלות עובדה זו, מהטעמים המפורטים בתקנה 8(ב)(1).

11. **הטלת מגבלה על חומר שהועמד לעיון**
המפקיד, בהסכמת הגנז רשאי, מנימוקים שיירשמו, לחזור ולהגביל את עיון הקהל בחומר שנחשף לפני תום התקופה הנקובה בטור ב' לתוספת הראשונה, וזאת עד לתום התקופה הנקובה בתוספת הראשונה במקרים אלו: א. החשיפה הראשונה של החומר לעיון הקהל נעשתה על אף שהיה מקום שלא לחשוף את החומר בהתאם לתקנה 8(ב); ב. בשל שינוי נסיבות המשך העמדת החומר לעיון הקהל עלול ליצור פגיעה כאמור בתקנה 8(ב)(1) ו-2).

12. **ביטול**
תקנות הארכיונים (עיון בחומר ארכיוני המופקד בגנזך), התשכ"ז-1966 – בטלות.

13. **תחילה**
תחילתה של תקנה 8(ה) ששה חודשים מיום פרסומן של תקנות אלה (להלן-יום הפרסום).

14. **תחולה**
תקנות אלה יחולו גם על חומר ארכיוני שהופקד בגנזך לפני יום הפרסום, בשינוי התוספת הראשונה כמפורט להלן:

(1) בפרט 1 -

(א) לעניין חומר של מוסד ממוסדות המדינה, למעט רשות מקומית, בטור ב', יראו כאילו במקום "15"-

(1) בתקופה שמיום הפרסום עד יום כ"ד בטבת התשע"א)

31 בדצמבר 2010)-נאמר "27";

(2) בשנת 2011- נאמר "24";

(3) בשנת 2012- נאמר "21";

(4) בשנת 2013- נאמר "18";

(ב) לעניין חומר של רשות מקומית, בטור ב', בתקופה שמיום הפרסום עד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010), יראו

כאילו במקום "15" נאמר "17";

(2) בפרט 2, בטור ב', בתקופה שמיום הפרסום עד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010), יראו כאילו במקום "20" נאמר

"22";

(3) בפרט 3, בטור ב', בתקופה שמיום הפרסום עד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010), יראו כאילו במקום "25" נאמר "27";

(4) בפרט 4(א), בטור ב', יראו כאילו במקום "30"-
(1) בתקופה שמיום הפרסום עד יום כ"ד בטבת התשע"א (31 בדצמבר 2010) - נאמר "37"; ,
(2) בשנת 2011 - נאמר "34".

הוראות תקנות אלה לא יחולו על-

סייג לתחולה 15.

(1) חומר ארכיוני שזכות העיון בו הוגבלה על פי חיקוק או על פי הסכם שנערך עם מפקיד שאינו מוסד ממוסדות המדינה;

(2) חומר שצויין כסודי או כחשאי על ידי הגנו לפי סעיף 10(ג)(2) לחוק, ולמשך התקופה בה צויין כאמור;

פסקה זו תחול גם על חומר שכבר נחשף והועמד לעיון הקהל, אם ועדת השרים אישרה לגנו לציינו כסודי או כחשאי;

אין בפסקה זו כדי למנוע עיון בחומר כאמור על ידי נציג, בכפוף להחלטתה של ועדת השרים לפי סעיף 10(ג) לחוק.

טור ב' - מספר השנים ממועד היווצרות החומר הארכיוני, וככל שמדובר במסמך – ממועד היווצרות המסמך האחרון בתיק	טור א' - חומר ארכיוני שזכות העיון בו מוגבלת		
15	חומר ארכיוני של מוסד ממוסדות המדינה או של רשות מקומית, שאינו מנוי בפרטים אחרים ;		1
20	פרוטוקולים של ישיבות חסויות של ועדות הכנסת, ופרוטוקולים של ישיבות ועדות הכנסת שיושב ראש הוועדה, באישור אותה ועדה, החליט לאסור את העיון בהם בהתאם לסמכותו על פי תקנון הכנסת, שאינם מנויים בפרטים אחרים ;		2
25	חומר ארכיוני בענייני חוץ של משרד החוץ, משרד ראש הממשלה וכל משרד ממשלתי אחר או רשות מקומית, שאינו מנוי בפרטים אחרים ;	(א)	3
	חומר ארכיוני של לשכת ראש הממשלה, שאינו מנוי בפרטים אחרים ;	(ב)	
30	סטנוגרמות של ישיבות הממשלה ושל ועדות השרים, על נספחיהן, שאינם מנויים בפרט 5 להלן ;	(א)	4
	פרוטוקולים של ישיבות מליאת ועדת חוץ ובטחון של הכנסת שאינן פומביות ;	(ב)	
	פרוטוקולים של ישיבות חסויות של ועדות משנה של ועדות הכנסת בענייני חוץ, בטחון ובטחון פנים, שאינם מנויים בפרטים אחרים ;	(ג)	
	חומר ארכיוני של משרד הבטחון של יחידות הסמך שלו, או של צה"ל, שאיננו מנוי בפרט 5 או 6 ;	(ד)	
	חומר ארכיוני בענייני בטחון פנים, לרבות חומר ארכיוני כאמור של המשרד לבטחון פנים, משטרת ישראל, ושירות בתי הסוהר ;	(ה)	
	חומר ארכיוני של כל גוף או רשות שיש להם סמכות חקירה על פי דין, לגבי מידע שנאסף או נוצר לצרכי חקירה ולגבי מידע מודיעיני ;	(ו)	
	חומר ארכיוני של לשכת הקשר – נתיב ;	(ז)	
50	החלטות, פרוטוקולים וסטנוגרמות של ישיבות ועדת השרים לענייני בטחון לאומי המכונה "הקבינט המדיני- בטחוני", או בכינוייה הקודמים, - , ושל ישיבות הממשלה או ועדות שרים בנושאים שחל עליהם סעיף 35 לחוק יסוד : הממשלה ;	(א)	5

	(ב)	חומר ארכיוני בענייני בטחון של משרד הבטחון, צה"ל, וכל שלוחה אחרת של מערכת הבטחון, של משרד ראש הממשלה, של משרד החוץ ושל כל משרד ממשלתי אחר או רשות מקומית, שאינם מנויים בפרט 6 ;	
	(ג)	חומר ארכיוני של יחידות הבטחון במוסדות המדינה בעניינים המונחים על ידי שירות הבטחון הכללי או מטעמו, או על ידי הממונה על הבטחון במערכת הבטחון או מטעמו ;	
	(ד)	חומר ארכיוני של המרכז למחקר מדיני, החטיבה לתכנון מדיני והחטיבה לפירוק הנשק במשרד החוץ ;	
	(ה)	פרוטוקולים של ישיבות חסויות של וועדת משנה של ועדת חוץ ובטחון של הכנסת, למעט פרוטוקולים בעניין פעילותן של יחידות כאמור בפרט 6 ;	
6		חומר ארכיוני של יחידות סמך ביטחוניות של משרד ראש הממשלה, של יחידות ויחידות סמך בטחוניות של משרד הבטחון ושל יחידות צה"ל שנקבעו בתוספת השניה או לפיה, וחומר ארכיוני בעניין פעילותן של יחידות אלו המצוי בידי מוסדות מדינה אחרים ;	70
7		חומר ארכיוני של אגף המודיעין בצה"ל שהוא חומר מודיעיני גולמי ממקורות מסווגים בסיווג "סודי" ומעלה [למעט פרסומי מודיעין] וחומר אודות פעילות איסוף מודיעיני של אגף המודיעין בצה"ל, לרבות פעילות מבצעית או טכנולוגית, לענין זה, המסווגת בסיווג "סודי" ומעלה וכן חומר ארכיוני מסוג זה המצוי בידי מוסדות מדינה אחרים .	70
8		חומר ארכיוני בענייני פרט של אדם ומסמכים אישיים, אף אם הם כלולים בחומר הארכיוני המפורט לעיל.	70

תוספת שניה :

1. שירות הביטחון הכללי ;
2. המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים ;
3. הועדה לאנרגיה אטומית ומרכזי המחקר הגרעיני שבאחריותה ;
4. המכון למחקר ביולוגי ;
5. יחידות של צה"ל ויחידות ויחידות סמך של משרד הבטחון שקבע שר הביטחון בצו, באישור ועדת משנה של ועדת החוץ והבטחון של הכנסת (להלן – הועדה), כי כדי למנוע פגיעה בבטחון המדינה יש הכרח לקבוע לגביהן תקופת הגבלה מעין בת 70 שנה ; הוועדה רשאית לקבוע כי צו לעניין זה, שאושר על ידה לא יפורסם ברשומות, כולו או חלקו. קבעה הוועדה כאמור, יופקד הצו אצל הגנז.